Suomen Varustamot
Rederierna i Finland
Finnish Shipowners' Association

LAUSUNTO 4.4.2024

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta

Asia: UTP 6/2024 vp Valtioneuvoston selvitys: Sotilaallisen liikkuvuuden kehittäminen ja kansallinen toimintasuunnitelma 2024

Pidämme tärkeänä, että sotilaallista liikkuvuutta tarkastellaan uudestaan muuttuneessa ulko- ja turvallisuuspoliittisessa tilanteessa.

Suomen kannassa todetaan, että Suomi korostaa valmiuden, varautumisen ja huoltovarmuuden merkitystä sotilaallisen liikkuvuuden kehittämisessä. Sotilaallisen liikkuvuuden kannalta on tärkeää, että kriittinen infrastruktuuri ja yhteiskunnan kriittiset toiminnot toteutetaan varmennetusti ja kriisinkestävästi. Korostamme, että pitkien kuljetusmatkojen Suomessa logistiikan infrastruktuuri ja kuljetuskapasiteetin saatavuus ovat kriittisen tärkeitä.

Nostamme esiin Suomen poikkeuksellisen riippuvuuden merikuljetuksista maantieteellisestä sijainnistamme johtuen. Merikuljetusten ja kauppa-alusten rooli myös sotilaallisessa liikkuvuudessa, mm. sotatarvike- ja miehistökuljetuksissa on merkittävä. Pohjoiset olosuhteemme tuovat vielä lisähaastetta logistiikan jatkuvuuteen. Suomeen voi turvallisesti liikennöidä jääolosuhteissa vain jäävahvistetut ja jääluokitetut alukset.

Riittävän jäävahvisteisen tonniston ja jäänmurtopalvelujen saatavuus on keskeistä sekä sotilaallisen liikkuvuuden että huoltovarmuuden turvaamisessa poikkeusoloissa. On myös hyvä huomioida, että merikuljetusten kaupalliset toimintamallit saattavat häiriintyä ja alusten saatavuus markkinaehtoisesti heiketä jo merkittävästi ennen kuin valmiuslain käyttöönoton edellytykset täyttyy.

Vakavissa poikkeusoloissa valmiuslain voimassa ollessa merikuljetusten jatkuvuus on pitkälti suomalaisen tonniston ja poikkeusoloja varten tehtyjen erityisjärjestelyjen varassa. Valtioneuvoston periaatepäätöksenä annettussa Yhteiskunnan turvallisuusstrategiassa on hyvin tunnistettu kotimaisen aluskannan ja kotimaisten varustamoiden merkitys sekä valtion vakuutustakuu poikkeusolojen kuljetusten jatkuvuuden varmistamisessa tilanteissa, joissa kaupallisia vakuutuksia ei ole saatavilla. Vakavissa kriisitilanteessa viranomaisilla on valmiuslain perusteella mahdollisuus ohjata ja tarvittaessa priorisoida suomalaisia varustamoja ja Suomen rekisterissä olevia aluksia huoltovarmuus- ja sotilaallisiin kuljetuksiin.

Suomen lipun alla olevat alukset työllistävät suomalaisia merenkulkijoita. Suomalaisilla varustamoilla työskentelevät merenkulkijat ovat vapautettu aseellisesta palveluksesta hoitamaan huoltovarmuus- ja sotatarvikekuljetuksia poikkeusoloissa. **Riittävän kotimaisen jäävahvisteisen aluskaluston ja suomalaisten merenkulkijoiden riittävyys tulisi varmistaa kaikin käytettävissä olevin keinoin pikaisesti.**

Nostamme myös esiin, että samoja kauppa-aluksia käytetään sekä huoltovarmuuskuljetuksiin että puolustusmateriaalin ja joukkojen kuljetuksiin. Lisäksi olisi tarkasteltava alusten käytön mahdollistaminen evakuointikuljetuksiin poikkeusoloissa. **Sotilaallista liikkuvuutta, huoltovarmuuskuljetuksia sekä valmiutta kansalaisten evakuointikuljetuksiin tulisi tarkastella kokonaisuutena yhteistyössä eri hallinnonalojen ja huoltovarmuusorganisaation kanssa ja varmistaa, että prosessit ja toimivaltuudet ovat selkeät ja kuljetuskapasiteetti riittävä.**

Tiina Tuurnala
Toimitusjohtaja
Suomen Varustamot

Suomen Varustamot
Aleksanterinkatu 44, FI-00110 Helsinki, Sähköposti: office@shipowners.fi, www.shipowners.fi
Aleksandersgatan 44, FI-00110 Helsingfors, E-post: office@shipowners.fi, www.shipowners.fi
Aleksanterinkatu 44, , FI-00500 Helsinki, Finland, E-mail: office@shipowners.fi, www.shipowners.fi